

YTTRANDE

Dnr Fi2024/01470

Regeringskansliet
Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm den 6 december 2024

Digital myndighetspost (SOU 2024:47)

Sammanfattning

SPF Seniorerna delar utredningens bedömningar att

- det inte finns tillräckligt starka skäl att ställa krav på privatpersoner att ta emot post från myndigheter i en digital brevlåda, samt att
- det bör säkerställas att staten tillhandahåller en lösning för enskilda att ta emot digital myndighetspost som är tillgänglig för alla.

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att en ny lag införs som reglerar kommunala och statliga förvaltningsmyndigheters samt domstolars användning av infrastrukturen för digital post.

Allmänt

Det är viktigt att ta hänsyn till att de äldsta är den grupp som generellt har lägst andel internetanvändare. Detta kommer naturligtvis att förändras efter hand som yngre datorvana individer blir äldre. Men än så länge är äldre invånare en grupp som bör särbehandlas i dessa avseenden.

För många äldre är kostnaden påtaglig för dator, bredband och smart telefon. För några är kostnaden oöverstiglig. Rädslan att på internet göra fel eller bli lurad är påtaglig. Teknik ska inte utestänga människor från delaktighet och gemenskap eller från att ta del av grundläggande service. Det ska inte krävas en dator eller smart telefon för att ta emot myndighetspost.

Många människor står utanför den digitala utvecklingen. 5 procent av befolkningen över 15 år använder inte internet. Det är nästan uteslutande de äldsta som tillhör denna grupp. Nära var femte person som har fyllt 65 år använder inte internet. Knappt hälften av pensionärerna har ingen digital brevlåda.¹

¹ Svenskarna och internet 2024. Internetstiftelsen.

Hur många som har eller kan få problem med vardagstekniken som omger oss är svårt att säga. Forskning pekar på att gruppen växer. Det handlar bland andra om de med tidig demens eller lindrig kognitiv svikt, personer med utvecklingsstörning samt de som haft en stroke, men även om äldre i allmänhet. Även friska äldre har ibland svårt att hänga med eftersom tekniken utvecklas och uppdateras så fort.

9.3.2 Förslag till lag om användning av infrastrukturen Mina meddelanden

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att en ny lag införs som reglerar kommunala och statliga förvaltningsmyndigheters samt domstolars användning av infrastrukturen för digital post.

Invånarna har rätt att förvänta sig enhetlig offentlig förvaltning och att myndigheter, kommuner och regioner inte skiljer sig åt när det gäller något så grundläggande som myndighetspost. Eftersom det finns skillnader i anslutning och användning av Mina meddelanden mellan kommuner och regioner och att flertalet myndigheter ännu inte har anslutit sig krävs att lagstiftning.

9.4 En statlig lösning för tillhandahållande av myndighetspost behövs

SPF Seniorerna delar utredningens bedömning att det bör säkerställas att staten tillhandahåller en lösning för enskilda att ta emot digital myndighetspost som är tillgänglig för alla.

Mängden digitala myndighetsbrev beräknas öka. Mottagare av myndighetspost måste kunna lita på att infrastrukturen är robust, tillgänglig för olika funktionsförmågor och e-legitimationer samt hållbar över tid. Därtill kommer EES-medborgares rätt att kunna använda e-legitimationer och utföra ärenden på nätet över hela det europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

9.6 Inget krav på enskilda att vara anslutna till en digital brevlåda

SPF Seniorerna delar utredningens bedömning att det inte finns tillräckligt starka skäl att ställa krav på privatpersoner att ta emot post från myndigheter i en digital brevlåda.

Om det allmänna ställer krav på att invånarna ska ha digital kompetens och utrustning är de rimligt att kräva motprestation. Det allmänna bör erbjuda utbildning och subventionerad utrustning. Ett sådant erbjudande finns inte i dag. Därmed är det inte heller rimligt att privatpersoner måste ta emot digital myndighetspost.

Utöver faktumet att alla invånare i dag de facto inte har digital kompetens, gäller också att alla inte kan eller vill vara digitala – ett förhållande värt att respektera.

I detta ärende har SPF Seniorernas förbundsstyrelse beslutat. Martin Engman, samhällspolitisk chef, har varit föredragande.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Eva Eriksson'.

Eva Eriksson
Förbundsordförande

SPF Seniorerna är en av Sveriges största ideella organisationer med närmare en kvarts miljon medlemmar i cirka 750 föreningar över hela landet, samt Sveriges äldsta seniororganisation, bildad 1939. Förbundet är verkligt partipolitiskt och religiöst obundet och organiserar alla som har någon form av pension och deras partner.